

I. SOUHRNNÉ HODNOCENÍ VÝSLEDKŮ HOSPODAŘENÍ STÁTNÍHO ROZPOČTU

1. Cíle rozpočtové politiky v roce 2009, rozpočtové priority

Východiska přípravy státního rozpočtu na rok 2009 byla následující:

- Programové prohlášení vlády, ve kterém byly definovány základní úkoly z oblasti veřejných rozpočtů;
- Konvergenční program ČR, který deklaroval snahu vlády udržovat deficity pod úrovní 3 % HDP a dosáhnout i jejich postupného snižování;
- výdajové rámce na léta 2009 a 2010 stanovené usnesením Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR č. 554 z 23. schůze 5. prosince 2007;
- střednědobý výhled státního rozpočtu ČR na léta 2009 a 2010 schválený usnesením vlády č. 1062/2007 a předložený PSP ČR na vědomí;
- predikce základních makroekonomických indikátorů do roku 2009 (zpracovaná MF v červenci 2008).

Rozpočet vycházel z predikce makroekonomických indikátorů pro rok 2009, které tvoří jedno z podstatných východisek pro odhady rozpočtových čísel jak na straně příjmů, tak na straně výdajů. **Návrh rozpočtu počítal s meziročním přírůstkem hrubého domácího produktu o 4,8 %, s prognózou meziroční míry inflace 2,9 % a průměrné míry nezaměstnanosti 3,9 %.**

Státní rozpočet České republiky na rok 2009 byl schválen **zákonem č. 475 ze dne 10. prosince 2008**. Jeho **příjmy** byly stanoveny částkou **1 114,0 mld. Kč**, výdaje částkou **1 152,1 mld. Kč** a schodek částkou **38,1 mld. Kč**. V průběhu listopadu 2009 byl schválen **zákon č. 423/2009 Sb., kterým se změnil zákon o státním rozpočtu na rok 2009**. Došlo tak k **navýšení schváleného rozpočtu výdajů o 14,1 mld. Kč na 1 166,2 mld. Kč** (tato změna se týkala sociální oblasti a úroků státního dluhu). **Schodek** schváleného rozpočtu tak nakonec činil **52,2 mld. Kč**.

V následujících částech tohoto sešitu se bude schváleným rozpočtem na rok 2009 rozumět rozpočet vč. zákona č. 423/2009 Sb., kterým změnil zákon o státním rozpočtu na rok 2009.

Současně bylo rozhodnuto, že schodek bude vypořádán těmito financujícími položkami (vč. zákona č. 423/2009 Sb.):

- zvýšením stavu státních dluhopisů do výše 37 680 190 tis. Kč,
- zvýšením stavu přijatých dlouhodobých úvěrů do výše 15 823 034 tis. Kč,
- zvýšením stavu na účtech státních finančních aktiv o 1 323 639 tis. Kč.

Tabulka č. 1

	mld. Kč			
	2008 Schválený rozpočet	2009 Schválený rozpočet *)	rozdíl	index
	1	2	2-1	2:1
Celkové příjmy	1 036,51	1 114,00	77,49	107,5
<i>Daňové příjmy (bez poj. na SZ)</i>	<i>551,30</i>	<i>595,52</i>	<i>44,22</i>	<i>108,0</i>
DPH	191,90	194,10	2,20	101,1
Spotřební daně (vč. energet. daní)	134,80	143,90	9,10	106,8
DPPO	117,90	130,30	12,40	110,5
DPFO	90,20	107,20	17,00	118,8
ostatní daňové příjmy	16,50	20,02	3,52	121,3
<i>Pojistné na SZ</i>	<i>387,05</i>	<i>396,68</i>	<i>9,64</i>	<i>102,5</i>
<i>Nedaňové a ost. příjmy</i>	<i>98,16</i>	<i>121,80</i>	<i>23,64</i>	<i>124,1</i>
Celkové výdaje	1 107,31	1 166,18	58,87	105,3
<i>Běžné výdaje</i>	<i>978,94</i>	<i>1 052,09</i>	<i>73,15</i>	<i>107,5</i>
<i>Kapitálové výdaje</i>	<i>128,37</i>	<i>114,09</i>	<i>-14,28</i>	<i>88,9</i>
Saldo SR	-70,80	-52,18	18,62	73,7

*) vč. zákona č. 423/2009 Sb., kterým se změnil zákon č. 475/2008 Sb., o státním rozpočtu

Ve schváleném rozpočtu byl v porovnání s rozpočtem na rok 2008 patrný **růst** jak jeho **příjmů**, tak i **výdajů**.

Celkové rozpočtované příjmy se měly zvýšit o **77,5 mld. Kč**, tj. o **7,5 %**. Růst se týkal především **příjmů z daní a poplatků**, které měly vzrůst o **44,2 mld. Kč** (o **8,0 %**) a **nedaňových a ostatních příjmů** (o **23,6 mld. Kč**, tj. o **24,1 %**). Rozpočet **pojistného na sociální zabezpečení** počítal s růstem o **9,6 mld. Kč** (o **2,5 %**).

U daňových příjmů se největší nárůst inkasa očekával u daní z příjmů fyzických osob (o 17,0 mld. Kč) a u daní z příjmů právnických osob (o 12,4 mld. Kč). U nedaňových a ostatních příjmů počítal rozpočet na rok 2009 především s rostoucími příjmy z EU (transfery přijaté od EU a převody z Národního fondu), a to o 20,3 mld. Kč proti rozpočtu 2008.

Celkové rozpočtované výdaje proti rozpočtu na rok 2008 vzrostly o 58,9 mld. Kč (o 5,3 %). Běžné výdaje měly růst o 73,2 mld. Kč, tj. o 7,5 %, a kapitálové výdaje klesnout o 14,3 mld. Kč, tj. o 11,1 %.

V rámci běžných výdajů vzrostl meziročně nejvíce **rozpočet sociálních dávek (o 32,5 mld. Kč)**. Z toho **výdaje na důchody měly růst o 33,5 mld. Kč**. Rozpočet neinvestičních transferů veřejným rozpočtům územní úrovně vzrostl o 13,2 mld. Kč, rozpočet neinvestičních transferů podnikatelským subjektům o 9,7 mld. Kč, rozpočet vlastních úroků o 8,7 mld. Kč atd.

U **kapitálových výdajů** meziročně **klesl především rozpočet transferů státním fondům (SFDI)**, a to **o 12,3 mld. Kč**.

Rozpočet **mandatorních výdajů** na rok 2009 (včetně zákona č. 423/2009 Sb.) zaznamenal poměrně vysoký meziroční růst. Plán ve výši **630,9 mld. Kč znamenal růst proti rozpočtu 2008 o 49,5 mld. Kč, tj. o 8,5 %**, což představovalo **růst podílu mandatorních výdajů na celkových výdajích o 1,6 procentního bodu na 54,1 %**. Z toho objem mandatorních výdajů vyplývajících ze zákona (především sociální výdaje) měl vzrůst o 45,8 mld. Kč, tj. o 8,5 %. Tento růst vyplýval především z rostoucích rozpočtovaných výdajů na důchody (o 33,5 mld. Kč) a výdajů na dluhovou službu (o 9,7 mld. Kč).

Schodek schváleného rozpočtu se proti schodku rozpočtu roku 2008 snížil (o 18,6 mld. Kč, tj. o 26,3 %). Jeho výše **52,2 mld. Kč** představovala **1,4 % výše HDP (3 627 mld. Kč)**. V roce 2008 to bylo 1,9 % HDP (3 689 mld. Kč). **Použity jsou hodnoty nominálního HDP známé k březnu 2010.**

2. Rozhodující změny rozpočtu v průběhu roku

V průběhu roku 2009 došlo k poměrně **výrazným změnám schváleného rozpočtu. Rozpočet příjmů** státního rozpočtu v průběhu roku **vzrostl o 17,8 mld. Kč na 1 131,8 mld. Kč** a **rozpočet výdajů o 18,4 mld. Kč na 1 184,6 mld. Kč**. Došlo tedy i ke **změně rozpočtovaného schodku** státního rozpočtu z 52,2 mld. Kč **na 52,8 mld. Kč**.

Následující změny znamenaly **zvýšení rozpočtu příjmů** (týkaly se výhradně rozpočtu přijatých transferů) **i výdajů ve stejné výši (v objemu 17,8 mld. Kč)**:

- na základě zmocnění ministra financí daného § 24 odst. 4 zákona č. 218/2000 Sb. (rozpočtová pravidla), v platném znění, bylo provedeno souvztažné zvýšení příjmů a výdajů **o 14,2 mld. Kč** v návaznosti na zajištění **financování programů spolufinancovaných z rozpočtu EU**,
- K navýšení příjmů a výdajů **o dalších 3,6 mld. Kč** došlo na základě **usnesení vlády č. 122/2009, č. 457/2009 a č. 1626/2008**, kterými se **změnila účelovost prostředků rezervních fondů** kapitol Ministerstvo zemědělství, Ministerstvo dopravy, Ministerstvo spravedlnosti a Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy.

Na výdajové straně došlo navíc k **navýšení rozpočtu o 592 mil. Kč** v kapitole Operace státních finančních aktiv (OSFA). Jednalo se o prostředky, které mohly být na základě zmocnění ministra financí (podle § 2 odst. 2 zákona č. 475/2008 Sb., o státním rozpočtu ČR na rok 2009) v roce 2009 **použity na řešení povodňových škod a na nová protipovodňová opatření** (z prostředků nevyčerpaných do 31.12.2008 na stejný účel). O tuto částku se zvýšil **schodek** schváleného rozpočtu z 52,2 mld. Kč **na 52,8 mld. Kč**.

V průběhu roku 2009 dále došlo k řadě rozpočtových opatření, která znamenala pouze přesuny mezi jednotlivými kapitolami či položkami v rámci jedné kapitoly (bez vlivu na rozpočtovaný schodek). Jednalo se například o následující přesuny:

- **z rozpočtu kapitoly VPS bylo rozpočtovými opatřeními uvolněno do jiných kapitol celkem 9,9 mld. Kč**. Tato částka obsahuje i 3,6 mld. Kč, které byly uvolněny kapitolám v návaznosti na výše uvedená usnesení vlády č. 122/2009, č. 457/2009 a č. 1626/2008 (navýšení i rozpočtu příjmů v kapitole VPS bez celkového vlivu na rozpočtovaný schodek). Částka **1,8 mld. Kč představovalo přesuny z vládní rozpočtové rezervy** (ty jsou detailněji popsány v sešitu H, kapitola VPS). V kapitole

VPS došlo například k následujícím rozpočtovým opatřením - **k pokrytí zvýšených výdajů v pol. „Pojistné zdravotního pojištění – platba státu“ o 1,3 mld. Kč** byl v návaznosti na očekávané úspory snížen rozpočet na pol. „ Stavební spoření“ o 1,2 mld. Kč a na pol. „Penzijní přípojištění“ o částku 0,1 mld. Kč. K finančnímu zajištění nákupu **očkovací látky proti pandemickému viru chřipky** byly k navýšení výdajů v kapitole Ministerstva zdravotnictví použity očekávané úspory v pol. „Stavební spoření“ – částka 128 mil. Kč; k zajištění nákupu očkovacích látek pro pravidelné zvláštní a mimořádné očkování v kapitole Ministerstva zdravotnictví byly využity očekávané úspory v pol. „Investiční pobídky – dotace na daňovou povinnost“ (částka 220 mil. Kč). Na vrub očekávaných úspor v pol. „Odvody vlastních zdrojů ES do rozpočtu EU“ byl **zvýšen rozpočet kapitoly MŠMT o částku 0,6 mld. Kč** na pokrytí rozpočtem nezabezpečených potřeb (náhrada mezd za prvních 14 dnů při pracovní neschopnosti, zvýšení tarifních platů nepedagogických pracovníků plynoucích z novelizace nařízení vlády č. 564/2006 Sb. - usn.vl.č. 551/2009) atd.,

- **z rozpočtu výdajů kapitoly OSFA** byly v roce 2009 **navýšeny výdaje jiných kapitol o 1,6 mld. Kč**. Z toho se ovšem 592 mil. Kč týkalo již zmíněných prostředků na řešení povodňových škod a na nová protipovodňová opatření (navýšení rozpočtu výdajů v kapitole Ministerstvo zemědělství s vlivem na schodek státního rozpočtu). Dále byl např. do kapitoly **Ministerstvo zemědělství** proveden transfer na programy protipovodňových opatření spolufinancované z výnosů privatizovaného majetku ve výši přes **0,5 mld. Kč** (programy 129 120 a 129 130),

- **z rozpočtu výdajů kapitoly Státní dluh** bylo v roce 2009 do jiných rozpočtových kapitol v rámci transferů na **projekty financované z úvěrů od Evropské investiční banky (EIB) uvolněno celkem 13,7 mld. Kč** (včetně zpětných rozpočtových opatření). Např. do kapitoly **Ministerstvo dopravy** bylo uvolněno celkem **10,6 mld. Kč**, z toho **1,9 mld. Kč** na výstavbu jihozápadní části silničního okruhu Prahy a **8,7 mld. Kč** se týkalo Rámcového úvěru přijatého ČR od EIB (Operační program Doprava). Do kapitoly **Ministerstvo zemědělství** bylo uvolněno celkem **2,6 mld. Kč** (z toho **0,6 mld. Kč** určeno na projekt Výstavba a obnova infrastruktury vodovodů a kanalizací, přes **1,3 mld. Kč** na projekt Podpora prevence před povodněmi II, téměř **0,4 mld. Kč** na projekt Podpora obnovy, odbahnění a rekonstrukce rybníků a výstavby vodních nádrží a **0,3 mld. Kč** na projekt Výstavby a obnovy infrastruktury vodovodů a kanalizací II). Do kapitoly **Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy** bylo uvolněno **0,5 mld. Kč** (na podporu rozvoje a obnovy Masarykovy univerzity v Brně),

- navýšení rozpočtu prostřednictvím rozpočtu kapitol Úřad vlády České republiky a Akademie věd České republiky zaznamenala i **nově vzniklá kapitola Technologická agentura České republiky** na zajištění své činnosti v roce 2009.

Celkem bylo v roce 2009 provedeno 950 rozpočtových opatření, což je o 194 více než v roce 2008. Důvodem tak zásadního zvýšení počtu rozpočtových opatření bylo zejména zabezpečení úkolů vyplývajících z usnesení vlády č. 363/2009, č. 409/2009, č. 1305/2008 ve znění č. 838/2009 a 1371/2009. Nejvíce rozpočtových opatření se realizovalo v kapitole Ministerstvo vnitra (147), dále pak v kapitolách Ministerstvo zemědělství (76), Ministerstvo životního prostředí (58), Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (58), Ministerstvo práce a sociálních věcí (57), Ministerstvo financí (55) a Ministerstvo kultury (48) atd.

Nejvýznamnější skupinu rozpočtových opatření tvořily přesuny mezi jednotlivými kapitolami (40,1 %). Na druhém místě byly přesuny v rámci výdajů příslušné kapitoly (36,8 %). Třetí skupinu rozpočtových opatření tvořily přesuny prostředků z kapitoly Všeobecná pokladní správa do rozpočtů příslušných kapitol (15,4 %). Nižším počtem rozpočtových opatření byly jednotlivým kapitolám uvolňovány prostředky z kapitoly Státní dluh (3,5 %) a z kapitoly Operace státních finančních aktiv (2,7 %). Souvztažné zvýšení příjmů a výdajů se týkalo 1,5 % rozpočtových opatření.

3. Celkové výsledky hospodaření státního rozpočtu

V roce 2009 dosáhly **celkové příjmy státního rozpočtu 974,6 mld. Kč, celkové výdaje 1 167,0 mld. Kč a výsledný schodek činil 192,4 mld. Kč.**

Tabulka č. 2

	2008		2009			rozdíl skutečností 6=4-1	index 2009/2008 7=4:1
	Skutečnost	Schválený rozpočet	Rozpočet po změnách	Skutečnost	%		
	1	2	3	4	5=4:3		
Celkové příjmy	1 063,94	1 114,00	1 131,80	974,61	86,1	-89,33	91,6
<i>Daňové příjmy (bez poj. na SZ)</i>	<i>544,39</i>	<i>595,52</i>	<i>595,52</i>	<i>485,36</i>	<i>81,5</i>	<i>-59,03</i>	<i>89,2</i>
DPH	177,82	194,10	194,10	176,72	91,0	-1,10	99,4
Spotřební daně (vč. energet. daní)	125,54	143,90	143,90	123,84	86,1	-1,70	98,6
DPPO	127,17	130,30	130,30	83,34	64,0	-43,84	65,5
DPFO	94,96	107,20	107,20	85,65	79,9	-9,31	90,2
ostatní daňové příjmy	18,91	20,02	20,02	15,82	79,0	-3,09	83,7
<i>Pojistné na SZ</i>	<i>385,50</i>	<i>396,68</i>	<i>396,68</i>	<i>347,86</i>	<i>87,7</i>	<i>-37,65</i>	<i>90,2</i>
<i>Nedaňové a ost. příjmy</i>	<i>134,05</i>	<i>121,80</i>	<i>139,60</i>	<i>141,39</i>	<i>101,3</i>	<i>7,35</i>	<i>105,5</i>
Celkové výdaje	1 083,94	1 166,18	1 184,57	1 167,01	98,5	83,07	107,7
<i>Běžné výdaje</i>	<i>978,91</i>	<i>1 052,09</i>	<i>1 050,03</i>	<i>1 033,84</i>	<i>98,5</i>	<i>54,93</i>	<i>105,6</i>
<i>Kapitálové výdaje</i>	<i>105,03</i>	<i>114,09</i>	<i>134,54</i>	<i>133,16</i>	<i>99,0</i>	<i>28,13</i>	<i>126,8</i>
Saldo SR	-20,00	-52,18	-52,77	-192,39	364,6	-172,39	961,8

mld. Kč

Celkové příjmy ve výši **974,6 mld. Kč** byly plněny na **86,1 % rozpočtu po změnách** (nedosažení rozpočtu o 157,2 mld. Kč) a dosáhly **meziročního poklesu o 89,3 mld. Kč**, tj. o 8,4 %.

Příjmy z daní a poplatků dosáhly 485,4 mld. Kč při plnění rozpočtu na **81,5 % (nedosažení o 110,2 mld. Kč)** a **meziročním poklesu o 59,0 mld. Kč**, tj. o 10,8 %. Na tomto meziročním poklesu a nízkém plnění se podílela inkasa všech „velkých“ daní - především inkaso **daní z příjmů právnických osob** (meziroční pokles o 43,8 mld. Kč a plnění na 64,0 % rozpočtu) a **daní z příjmů fyzických osob** (pokles o 9,3 mld. Kč a 79,9 % rozpočtu). Meziročně kleslo i inkaso **spotřebních daní** (o 1,7 mld. Kč při plnění rozpočtu na 86,1 %) a **DPH** (o 1,1 mld. Kč, při plnění na 91,0 %). Podíl nepřímých daní na daňových příjmech státního rozpočtu za poslední rok vzrostl z 55,7 % na 61,9 % (rozpočet plánoval 56,8 %). Komentáře k vývoji inkasa daňových příjmů jsou uvedeny v části II.2. sešitu C.

Příjmy z pojistného na sociální zabezpečení ve výši 347,9 mld. Kč nedosáhly rozpočtované výše o 48,8 mld. Kč, tj. o 12,3 %, a **meziročně klesly o 37,6 mld. Kč**, tj. o 9,8 %. Z toho **pojistné na důchodové pojištění** dosáhlo výše **310,2 mld. Kč**, tj. 88,0 % rozpočtu, a meziročního poklesu o 9,7 mld. Kč, tj. o 3,0 %. Výrazně nižší meziroční pokles u pojistného na důchodové pojištění proti ostatním složkám pojistného na sociální zabezpečení souvisí se snížením sazeb pojistného na nemocenské pojištění a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti v souhrnné výši o 2,5 procentního bodu (od roku 2009).

Nedaňové a kapitálové příjmy a přijaté transfery svou výší **141,4 mld. Kč překročily rozpočet o 1,8 mld. Kč**, tj. o 1,3 %, při meziročním růstu o 7,3 mld. Kč, tj. o 5,5 %. **Na překročení rozpočtované hodnoty** se podílelo především lednové usnesení vlády č. 122/2009, kterým vláda **schválila převedení prostředků z rezervních fondů organizačních složek státu do příjmů kapitoly VPS** (protikrizové opatření; nad rámec rozpočtu). Tyto prostředky byly **určeny na snížení schodku státního rozpočtu** a jejich skutečný převod činil **31,7 mld. Kč**. Nad rámec schváleného rozpočtu došlo také k **převodu prostředků z rezervních fondů organizačních složek státu do příjmů kapitol** ve výši **6,3 mld. Kč** (v roce 2008 to bylo 47,5 mld. Kč). V listopadu 2009 došlo k **převodu kladného rozdílu hospodaření systému důchodového pojištění z roku 2008** ve výši **2,6 mld. Kč** z kapitoly VPS prostřednictvím kapitoly OSFA **na zvláštní účet rezervy pro důchodovou reformu** (také nad rámec rozpočtu). Na druhou stranu došlo k **nízkému plnění přijatých transferů od EU** (vč. převodů z Národního fondu), jejichž výše dosáhla **59,6 mld. Kč** při plnění rozpočtu po změnách na **54,0 %**.

Celkové výdaje byly čerpány ve výši **1 167,0 mld. Kč** a proti rozpočtu po změnách byly nižší o **17,6 mld. Kč**, tj. o **1,5 %**, a představují **meziroční růst o 83,1 mld. Kč**, tj. o **7,7 %**. **Podíl celkových výdajů na HDP** (3 627 mld. Kč) v roce 2009 dosáhl **32,2 %**, zatímco v roce 2008 to bylo **29,4 %** (k 3 689 mld. Kč).

Běžné výdaje dosáhly výše **1 033,8 mld. Kč**, tj. **98,5 % rozpočtu**, a představují tak **meziroční růst o 54,9 mld. Kč**, tj. o **5,6 %**. Z nich tradičně nejvíce představovaly **sociální dávky** ve výši **429,3 mld. Kč**, tj. **99,6 % rozpočtu** po změnách, při meziročním růstu o **28,4 mld. Kč**, tj. o **6,8 %**.

Kapitálové výdaje ve výši **133,2 mld. Kč** představují **99,0 % rozpočtu po změnách** a meziroční růst o **28,1 mld. Kč**, tj. o **26,8 %**.

Mandatorní výdaje dosáhly výše **622,0 mld. Kč** (98,1 % rozpočtu po změnách), což je o **40,2 mld. Kč**, tj. o **6,9 %** více než v roce 2008. **Jejich podíl na celkových výdajích se snížil z 53,7 % v roce 2008 na 53,3 % v roce 2009**. Na meziročním růstu se podílely především dávky důchodového pojištění (růst o **27,3 mld. Kč**), výdaje na dluhovou službu včetně poplatků (o **8,3 mld. Kč**) a výdaje na podporu v nezaměstnanosti (o **8,0 mld. Kč**). Dávky nemocenského pojištění naopak klesly o **5,8 mld. Kč**.

Skutečná výše výdajů byla z hlediska meziročního srovnání ovlivněna novelou zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, podle které organizační složky státu (OSS) od roku 2008 již **nepřevádějí nevyčerpané prostředky rozpočtovaných výdajů do rezervních fondů** (převody do rezervních fondů se již nevykazují jako uskutečněný výdaj). Podle § 47 tohoto zákona mohou OSS **nespotřebované výdaje minulých let nárokovat v běžném roce** a překročit tak rozpočet výdajů běžného roku. V roce 2007 činily převody do rezervních fondů OSS **79,2 mld. Kč**, v roce 2008 byly nulové. **Stav nároků z nespotebovaných výdajů roku 2008 byl OSS k 1.1.2009 vyčíslen ve výši 72,5 mld. Kč**. **V průběhu roku 2009 se OSS rozhodly překročit rozpočet výdajů roku 2009 o 41,7 mld. Kč**. Celkově se nároky během roku 2009 snížily o **44,7 mld. Kč** (vč. prostředků podle usnesení vlády č. 122/2009). V roce 2010 budou OSS podle údajů předaných Ministerstvu financí mít možnost nárokovat nespotebované výdaje ve výši cca **90 mld. Kč** (**27,8 mld. Kč** z nespotebovaných výdajů roku 2008).

Hospodaření státního rozpočtu v roce 2009 skončilo **schodkem 192,4 mld. Kč**. Tento výsledek je **o 139,6 mld. Kč horší, než byla jeho rozpočtovaná výše a o 172,4 mld. Kč horší než jeho vykázaná skutečnost roku 2008** (-20,0 mld. Kč). Relativně pozitivní výsledek roku 2008 byl ovlivněn mimo jiné i novelou rozpočtových pravidel popsanou již výše (v roce 2008 nedošlo ani k převodům prostředků do rezervních fondů OSS, ani neměly OSS možnost čerpat nespotebované výdaje minulých let).

Nepříznivý výsledek hospodaření státního rozpočtu vychází především z **neplnění inkasa daní z příjmů a příjmů z pojistného na sociální zabezpečení**, kde se projevil velký rozdíl mezi schváleným rozpočtem, který byl postaven na růstu HDP o 4,8 % a současnou ekonomickou realitou (způsobenou **celosvětovou krizí**), která představuje v České republice poměrně výrazný pokles HDP za celý rok 2009 (podle informací z března 2010 **pokles nominálního HDP o 1,7 %**; pokles HDP ve stálých cenách očištěného o sezónnost a pracovní dny dokonce o 4,1 %). **Inkaso daňových příjmů včetně příjmů z pojistného na sociální zabezpečení nedosáhlo rozpočtované výše o 159,0 mld. Kč**. Tato krize s sebou přinesla pro státní rozpočet i tlaky na vyšší čerpání některých výdajů (např. zákon č. 423/2009 Sb., kterým se změnil zákon o státním rozpočtu na rok 2009).

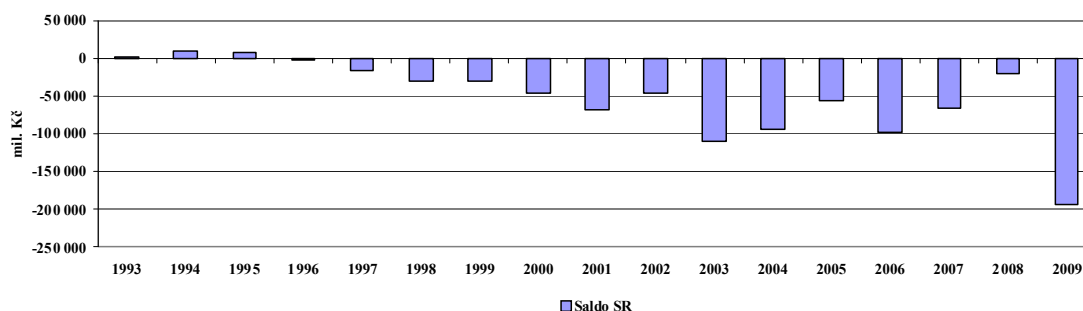
Podíl vykázaného schodku státního rozpočtu (192,4 mld. Kč) na HDP v roce 2009 činil 5,3 %, což je o 4,8 procentního bodu více než v roce 2008.

Následující graf ukazuje vývoj salda státního rozpočtu od roku 1993 do roku 2009 (v mil. Kč):

Graf č. 1

	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Saldo SR	1 080	10 450	7 230	-1 562	-15 717	-29 331	-29 634	-46 061	-67 705	-45 716	-109 053	-93 684	-56 338	-97 580	-66 392	-20 003	-192 394

Vývoj salda SR (1993-2009)

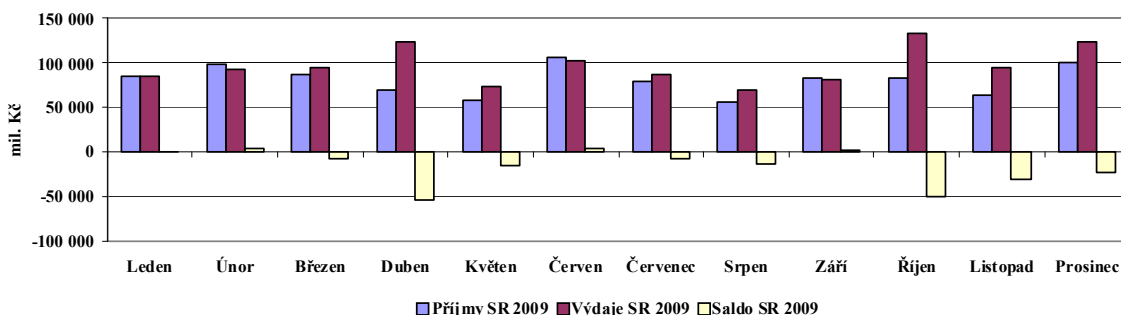

Měsíční vývoj příjmů, výdajů a salda státního rozpočtu v roce 2009 ilustruje následující graf:

Graf č. 2

	Leden	Únor	Březen	Duben	Květen	Červen	Červenec	Srpen	Září	Ríjen	Listopad	Prosinec
Příjmy SR 2009	85 026	98 717	87 826	69 683	58 776	106 663	80 114	57 105	82 867	83 060	63 565	101 215
Výdaje SR 2009	84 543	93 802	95 569	122 997	74 526	103 511	88 015	70 523	80 585	133 851	94 883	124 204
Saldo SR 2009	482	4 915	-7 743	-53 314	-15 751	3 151	-7 901	-13 418	2 282	-50 791	-31 318	-22 989

Vývoj příjmů, výdajů a salda SR v jednotlivých měsících v roce 2009

Dosažený schodek státního rozpočtu (vykázaný ČNB) ve výši 192 394 368 tis. Kč se navrhuje vypořádat financujícími položkami takto:

- vydanými státními dluhopisy ve výši 185 844 199 tis. Kč
- přijatými dlouhodobými úvěry ve výši 11 918 452 tis. Kč
- změnou stavů na účtech státních finančních aktiv – zvýšením o 5 368 283 tis. Kč

Hospodaření systému **důchodového pojištění za rok 2009** vykázalo **schodek ve výši 36,8 mld. Kč** (v roce 2008 to byl přebytek ve výši 2,6 mld. Kč). **Příjmy** státního rozpočtu z pojistného na důchodové pojištění včetně příslušenství a příjmů z dobrovolného důchodového pojištění byly vykázány ve výši **310,3 mld. Kč**, **výdaje**

na dávky důchodového pojištění (včetně správních výdajů připadajících na výběr pojistného a na výplatu příslušných dávek ve výši 7,3 mld. Kč) činily **347,1 mld. Kč**.

Podle § 36 odst. 3 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů, budou prostředky vyčíslené jako kladný rozdíl příjmů pojistného na důchodové pojištění a výdajů na dávky důchodového pojištění, včetně výdajů spojených s výběrem pojistného na důchodové pojištění a výplatu dávek důchodového pojištění, převáděny na zvláštní účet rezervy pro důchodovou reformu ve státních finančních aktivech. To ovšem není případ roku 2009. Schodek hospodaření systému důchodového pojištění je součástí celkového schodku státního rozpočtu.

Během roku 2009 byl na tento účet převeden kladný přebytek hospodaření systému důchodového pojištění za rok 2008 ve výši 2,6 mld. Kč. **Jeho stav tak dosáhl výše cca 19,5 mld. Kč.**

Podrobnější vyhodnocení inkasa a čerpání jednotlivých složek příjmů a výdajů státního rozpočtu v roce 2009 je provedeno v dalších částech zprávy.